

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

B

Paper-III

PUBLIC ADMINISTRATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

JAN - 21318

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 40

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry **two** marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)

(B)

●

(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **75** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)

(B)

●

(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागीचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

JAN - 21318/III—B

JAN - 21318/III—B

Public Administration

Paper III

लोक प्रशासन

प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. The nature of Development Administration is different from traditional administration. (Choose the odd man out) :	1. विकास प्रशासन आणि पारंपरिक प्रशासनातील फरक (खालीलपैकी चुकीचे उत्तर निवडा) :
(A) Structural and function similarity	(A) रचनात्मक आणि कार्यात्मक सारखेपणा
(B) Goal-oriented and innovative	(B) ध्येयाभिमुख आणि नाविन्यपूर्ण
(C) New techniques and new attitudes	(C) नवे तंत्र आणि नवीन अभिवृत्ती
(D) Citizen participation	(D) नागरी सहभाग
2. The concept of Development Administration used after	2. विकास प्रशासनाची संकल्पना नंतर वापरली गेली.
(A) First World War	(A) प्रथम महायुद्ध
(B) Second World War	(B) द्वितीय महायुद्ध
(C) Mayo's Resolution	(C) मेयोच्या क्रांती
(D) Riggs concept	(D) रिग्जच्या संकल्पने

JAN - 21318/III—B

3. The political system in under-developed countries can be divided into :

- (A) Traditional autocracy system
- (B) Dominant party mobilization system
- (C) Non-communist system
- (D) Autocratic elite system

4. Who considered differentiation and integration as two key elements in the process of development ?

- (A) Panandikar
- (B) Neal F.W.
- (C) F.W. Riggs
- (D) Milton

3. अविकसित राष्ट्रांमधील राजकीय व्यवस्था खालीलप्रमाणे विभागली जाऊ शकते :

- (A) पारंपरिक हुकूमशाही व्यवस्था
- (B) प्रबळ पक्ष कृतिप्रवण व्यवस्था
- (C) बिगर साम्यवादी व्यवस्था
- (D) हुकूमशाही अभिजन व्यवस्था

4. विकास प्रक्रियेमध्ये अलगीकरण आणि एकात्मिकरण हे दोन महत्त्वपूर्ण घटक आहेत असे कोणाचे मत होते ?

- (A) पाणंदीकर
- (B) एफ.डब्ल्यू. नेल
- (C) एफ.डब्ल्यू. रिग्स
- (D) मिल्टन

JAN - 21318/III—B

5. Assertion (A) and Reason (R)
pattern :

Assertion (A) : The concept of Development Administration is used in two interrelated senses.

Reason (R) : The administration of development and development of administration are intertwined.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

5. विधान (A) आणि कारण (R) प्रारूप :

विधान (A) : विकास प्रशासन संकल्पना दोन आंतरसंबंधी स्वरूपात वापरली आहे.

कारण (R) : विकासाचे प्रशासन आणि प्रशासनाचा विकास परस्परात गुंफलेले आहेत.

संकेतांक :

(A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे

(B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे

(D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

JAN - 21318/III—B

6. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Importance of the Cabinet Secretariat is due to expansion in the scope of government.

Reason (R) : Advancement of technology has resulted in creation of government agencies.

Select the *correct* answer from the codes given below :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

6. विधान (A) आणि कारण (R) नमुना :

विधान (A) : शासनाच्या कार्यविस्तारामुळे केंद्रीय सचिवालयाचे महत्त्व वाढले आहे.

कारण (R) : तांत्रिक विकासामुळे शासकीय अभिकरणांची निर्मिती होते.

खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

JAN - 21318/III—B

7. Who has recommended that “The Cabinet Secretary should be an administrative officer of the highest rank” ?

- (A) Chester Barnard
- (B) N. Gopalswami
- (C) Gulick
- (D) Woodrow Wilson

8. Who of the following is the first line supervisor in secretariat hierarchy ?

- (A) Secretary
- (B) Deputy Secretary
- (C) Additional Secretary
- (D) Secretariat Officer

7. “कॅबिनेट सेक्रेटरी हा उच्च पदस्थातील प्रशासकीय अधिकारी असावा” असे कोणी सूचित केले ?

- (A) चेस्टर बर्नार्ड
- (B) एन. गोपालस्वामी
- (C) गुलिक
- (D) वुड्रो विल्सन

8. सचिवालयीन पदपरंपरेत प्रथम स्तरीय पर्यवेक्षक खालीलपैकी कोण असतो ?

- (A) सचिव
- (B) उपसचिव
- (C) अतिरिक्त सचिव
- (D) सचिवालयीन अधिकारी

JAN - 21318/III—B

9. The rules for transaction of business of Government of India are made by (A) President (B) Prime Minister (C) Parliament (D) Secretariat	9. भारत सरकारच्या व्यवहारांबाबतचे नियम द्वारे निर्माण केले जातात. (A) राष्ट्रपती (B) प्रधानमंत्री (C) संसद (D) सचिवालय
10. 'Academy Board' of Sardar Vallabhbhai Patel National Police Academy is headed by : (A) Home Minister (B) Home Secretary (C) Minister of Human Resource Development (D) Secretary of Human Resource Development	10. सरदार वल्लभभाई पटेल राष्ट्रीय पोलीस अकादमीच्या 'अकादमी मंडळाचे' प्रमुखपद हे भूषवितात : (A) गृह मंत्री (B) गृह सचिव (C) मानव संसाधन विकास मंत्री (D) मानव संसाधन विकास सचिव

JAN - 21318/III—B

11. The State Chief Secretary does *not* act as :

- (A) Principal Advisor to the Chief Minister
- (B) Principal Advisor to the Governor
- (C) Secretary to the Cabinet
- (D) Secretary to the Chief Minister

12. Citizen charter, in India, ensures in administration :

- (A) Quality approach
- (B) Flexibility
- (C) Impartiality
- (D) Uniformity

11. राज्याचा प्रमुख सचिव म्हणून कार्य

करीत नाही.

- (A) मुख्यमंत्र्याचा प्रमुख सल्लागार
- (B) राज्यपालाचे प्रमुख सल्लागार
- (C) कॅबिनेटचे सचिव
- (D) मुख्यमंत्र्याचे सचिव

12. भारतातील नागरी संहिता प्रशासनामध्ये

ची खात्री देते.

- (A) गुणवत्ता दृष्टिकोण
- (B) लवचिकता
- (C) भेदभाव विरहितता
- (D) एकलता/एकरूपता

JAN - 21318/III—B

13. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Governor
(b) Council of Ministers
(c) Duties of Chief Minister
(d) Legislative Council

List II

- (1) Article 167
(2) Article 169
(3) Article 155
(4) Article 163

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

14. It lays down the full blueprint of personnel processes :

- (A) Executive Decisions
(B) Administrative Rules
(C) Constitutional Provisions
(D) Manpower Planning

13. खालील सूची I शी सूची II जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य उत्तर लिहा :

सूची I

- (a) राज्यपाल
(b) मंत्री परिषद
(c) मुख्यमंत्र्याची कर्तव्ये
(d) विधी परिषद

सूची II

- (1) अनुच्छेद 167
(2) अनुच्छेद 169
(3) अनुच्छेद 155
(4) अनुच्छेद 163

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(3)	(4)	(1)	(2)

14. हे सेवक/कर्मचारी प्रक्रियेचा परिपूर्ण आकृतिबंध सादर करते.

- (A) कार्यकारी निर्णय
(B) प्रशासकीय नियम
(C) घटनात्मक तरतुदी
(D) मनुष्यबळ नियोजन

JAN - 21318/III—B

15. Even a brilliant training <i>cannot</i> repair a faulty : (A) Recruitment (B) Placement (C) Procedure (D) Organization	15. उत्कृष्ट प्रशिक्षण देखील यातील दोषाला दुरुस्त करू शकत नाही. (A) नियुक्ती (B) स्थाननिश्चिती (C) पद्धती (D) संघटना
16. Morale is improved by the concept of : (A) Authority (B) Hierarchy (C) Teamwork (D) Accountability	16. या संकल्पनेद्वारे मनोबलात सुधारणा होते. (A) अधिसत्ता (B) पदपरंपरा (C) समूहकार्य (D) जबाबदारी
17. The focus of performance appraisal is on : (A) Professional Accomplishments (B) Personal Accomplishments (C) Performance Skill (D) Value attitudes	17. निष्पादन मूल्यमापनाचा भर वर असतो. (A) व्यावसायिक परिपूर्ती (B) वैयक्तिक परिपूर्ती (C) निष्पादन कौशल्य (D) मूल्य प्रवृत्ती

JAN - 21318/III—B

18. Which one of the following is *not* a challenge before local rural government in India ?

- (A) Financial support
- (B) Law and order
- (C) Access to marketing outlets
- (D) Promotion of agricultural research

19. The number of demands in General Budget for civil expenditure is

- (A) 109
- (B) 106
- (C) 103
- (D) 102

18. भारतातील स्थानिक ग्रामीण शासनासमोरील खालीलपैकी कोणते आव्हान नाही ?

- (A) वित्तीय आधार
- (B) कायदा आणि सुव्यवस्था
- (C) बाजारपेठेची अनउपलब्धता
- (D) कृषी संशोधनास वाव

19. नागरी खर्चासाठी सर्वसाधारण अर्थसंकल्पात किती मागण्या असतात ?

- (A) 109
- (B) 106
- (C) 103
- (D) 102

JAN - 21318/III—B

20. Which of the following is *not* true about Comptroller and Auditor General of India ?

- (A) CAG is appointed by the President
- (B) He enjoys the security of tenure
- (C) He can be removed by the President of his pleasure
- (D) His salary is charged upon the Consolidated Fund of India

21. A new office of the Comptroller General of Accounts (CGA) has been created as a part of :

- (A) The Department of Economic Affairs
- (B) The Department of Expenditure
- (C) The Department of revenue
- (D) The Department of Financial Services

20. खालीलपैकी कोणते भारताच्या नियंत्रक व महापरीक्षकाच्या बाबतीत सत्य नाही ?

- (A) कॅगची नियुक्ती राष्ट्रपतीद्वारे होते
- (B) त्यास कार्यकाळाची सुरक्षा मिळते
- (C) त्यास राष्ट्रपतीच्या इच्छेने हटविता येऊ शकते
- (D) भारताच्या संचित निधीतून त्याचे वेतन होते

21. महालेखा-नियंत्रकाचे नवीन कार्यालय याचा भाग म्हणून निर्माण करण्यात आलेले आहे :

- (A) आर्थिक व्यवहार विभाग
- (B) व्यय विभाग
- (C) महसूल विभाग
- (D) वित्तीय सेवा विभाग

JAN - 21318/III—B

22. Who made the first use of sample testing in Social Science ?

- (A) Charles Booth
- (B) P.V. Young
- (C) M.L. Bowell
- (D) Frank Yatan

23. Which type of research faced the problem of finding appropriate primary sources ?

- (A) Descriptive research
- (B) Explorative research
- (C) Experimental research
- (D) Historical research

24. What do you call for the subject of a larger population in social research ?

- (A) Society
- (B) Sample
- (C) Community
- (D) Group of peoples

22. या विचारवंतानी नमुना चाचणीचा वापर प्रथम सामाजिकशास्त्रात केला.

- (A) चार्ल्स बुथ
- (B) पी.व्ही. यंग
- (C) एम.एल. बाऊल
- (D) फ्रँक याटन

23. कोणत्या प्रकारच्या संशोधनामध्ये सुयोग्य प्राथमिक साधनांचा शोध घेण्याची समस्या असते ?

- (A) वर्णनात्मक संशोधन
- (B) शोधाराधित संशोधन
- (C) प्रायोगिक संशोधन
- (D) ऐतिहासिक संशोधन

24. मोठ्या लोकसंख्येच्या उपसमूहास सामाजिक संशोधनामध्ये आपण काय म्हणतो ?

- (A) समाज
- (B) नमुना
- (C) समुदाय
- (D) लोकांचा गट

JAN - 21318/III—B

25. Secondary sources of data collection include :

- (A) Interviews
- (B) Radio Appeals
- (C) Rare Manuscripts
- (D) Questionnaires

26. This is a list of questions called schedule used by the investigator for measuring attitudes, opinions and behaviours :

- (A) Observation schedule
- (B) Document schedule
- (C) Rating schedule
- (D) Evaluation schedule

27. Consider the following statements :

- (1) Schedule XI contains 18 subject of Panchayat jurisdiction.
- (2) Schedule XII contains 29 subject of Municipal jurisdiction

Which of the above statements is/ are *correct* ?

- (A) Only (1) is correct
- (B) Only (2) is correct
- (C) Both statements are correct
- (D) Both statements are incorrect

25. तथ्य संकलनाच्या दुय्यम साधनामध्ये चा समावेश होतो.

- (A) मुलाखत
- (B) आकाशवाणीद्वारे आवाहन
- (C) दुर्लभ दस्तावेज
- (D) प्रश्नावली

26. अनुसूची हा प्रश्नांचा संच असतो जो संशोधकाद्वारे वृत्ती, मत आणि वर्तनाच्या मापनासाठी उपयोगात आणला जातो :

- (A) निरीक्षण अनुसूची
- (B) दस्तऐवज अनुसूची
- (C) वर्गवारी/श्रेणी अनुसूची
- (D) मूल्यमापन अनुसूची

27. खालील वाक्य ध्यानात घ्या :

- (1) परिशिष्ट अकरा मध्ये अठरा विषय पंचायत क्षेत्रातील
- (2) परिशिष्ट बारामध्ये एकोणतीस विषय महापालिका क्षेत्रातील

वरीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?

- (A) केवळ (1) सत्य
- (B) केवळ (2) सत्य
- (C) दोन्हीही विधाने सत्य
- (D) दोन्हीही विधाने असत्य

JAN - 21318/III—B

28. In the wake of 73rd and 74th Constitutional Amendments, the development role of the Collector has become

- (A) Very powerful
- (B) Ceremonial
- (C) Motivational
- (D) More accountable without power

29. Which of the following pair is *not* correctly matched ?

- (A) District Collector is Chief Executive Officer of ZP : Odisha
- (B) District Collector is the Executive Director of DRDA : Andhra Pradesh
- (C) DRDA is under District Collector : Maharashtra
- (D) The Collector plays very crucial role in the execution of welfare programmes : Rajasthan

28. 73व्या व 74व्या घटनेदुरुस्तीप्रमाणे जिल्हा-धिकाऱ्याची विकासातील भूमिका :

- (A) अधिक शक्तिमान
- (B) सत्कारशील
- (C) अभिप्रेरणादायी
- (D) अधिकारांशिवाय अधिक उत्तरदायी

29. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळत नाही ?

- (A) जिल्हाधिकारी हा जिल्हा परिषदेचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी आहे : ओडिशा
- (B) जिल्हाधिकारी हा जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेचा कार्यकारी संचालक आहे : आंध्रप्रदेश
- (C) जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा जिल्हा-धिकाऱ्या अंतर्गत आहे : महाराष्ट्र
- (D) कल्याणकारी कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीत जिल्हाधिकारी महत्त्वाची भूमिका वढवतो : राजस्थान

JAN - 21318/III—B

30. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : In Indian Administration the tent is mightier than the pen.

Reason (R) : To impress on the collector the necessity of field visit to meet the people in their normal surroundings and to see things for himself.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

30. विधान (A) आणि कारण (R) प्रारूप :

विधान (A) : भारतीय प्रशासनात लेखनीपेक्षा तंबूच अधिक सामर्थ्यवान आहे.

कारण (R) : जिल्हाधिकाऱ्याने जनतेला त्यांच्या नेहमीच्या परिस्थितीत जाऊन भेटणे व ते कसे जगतात ते प्रत्यक्ष अनुभवणे फार महत्त्वाचे असते.

खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

JAN - 21318/III—B

31. What is right chronological order of commissions and committees studying for various urban issues in India ?

- (1) Royal Commission on Decentralization
- (2) Statutory Commission on local self government
- (3) Taxation Enquiry Commission on local taxation and local government
- (4) Lord Ripon's resolution on local self government

- (A) (1), (2), (3), (4)
- (B) (4), (3), (2), (1)
- (C) (3), (2), (1), (4)
- (D) (4), (1), (3), (2)

31. भारतातील नागरी प्रश्नांसंबंधी अभ्यास करण्या-
स्तव निर्मित समित्यां व आयोगांचा कालक्रम कसा आहे ?

- (1) विकेंद्रीकरणाबाबतची रॉयल कमिशन
- (2) स्थानिक शासनासंबंधीचे वैधानिक कमिशन
- (3) स्थानिक कर व स्थानिक शासनासंबंधीचे करविषयक चौकशी कमिशन
- (4) लॉर्ड रिपनचे स्थानिक शासनासंबंधीचे ठराव

- (A) (1), (2), (3), (4)
- (B) (4), (3), (2), (1)
- (C) (3), (2), (1), (4)
- (D) (4), (1), (3), (2)

JAN - 21318/III—B

32. What do you call for the process of transforming social policy into social services ? (A) Social Welfare Administration (B) Social Service (C) Social Security Schemes (D) Development Administration	32. सामाजिक धोरणांना सामाजिक सेवांमध्ये परिवर्तित करण्याच्या प्रक्रियेला काय म्हणतात ? (A) समाज कल्याण प्रशासन (B) समाज सेवा (C) सामाजिक सुरक्षा योजना (D) विकास प्रशासन
33. Under the Constitution welfare is a : (A) Union subject (B) State subject (C) Concurrent subject (D) Residuary subject	33. राज्यघटनेमध्ये लोककल्याण हा (A) संघ विषय (B) राज्य विषय (C) समवर्ती विषय (D) अवशिष्ट/शेषाधिकार विषय
34. The concept of Social Justice finds a mention in the Constitution under articles : (a) 38 (b) 39 (c) 40 (d) 43 <i>Codes :</i> (A) (a) and (b) (B) (a), (b) and (c) (C) (a), (b) and (d) (D) (a), (b), (c) and (d)	34. राज्यघटनेमध्ये सामाजिक न्यायाची संकल्पना कलमांमध्ये आढळते. (a) 38 (b) 39 (c) 40 (d) 43 संकेतांक : (A) (a) आणि (b) (B) (a), (b) आणि (c) (C) (a), (b) आणि (d) (D) (a), (b), (c) आणि (d)

JAN - 21318/III—B

35. Which of the following is *not* a target group of the Ministry of Social Justice and Empowerment ?

- (A) Senior Citizens
- (B) Transgender
- (C) Beggars
- (D) Labour

36. In some countries the term NGO is applied to an organization that in another country would be called

- (A) Development organisation
- (B) Non-profit organization
- (C) Welfare organization
- (D) Social organization

37. Public Policy is a :

- (A) Discrete Decision
- (B) Pattern of Activity
- (C) Interest Aggregation
- (D) Interest Articulation

35. खालीलपैकी कोणता सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्रालयाचा लक्ष-गट नाही ?

- (A) ज्येष्ठ नागरिक
- (B) तृतीय पंथी
- (C) भिकारी
- (D) मजूर

36. काही देशांमध्ये गैर-सरकारी संस्थांना या नावाने संबोधिले जाते.

- (A) विकासकारी संस्था
- (B) नफा विरहीत संस्था
- (C) कल्याणकारी संस्था
- (D) सामाजिक संस्था

37. सार्वजनिक धोरण हे आहे.

- (A) सुज्ञ निर्णय
- (B) कृती पद्धती
- (C) हित समूच्चयन
- (D) हित सुसूत्रीकरण

JAN - 21318/III—B

38. Put in order the following stages of Public Policy :

- (1) Policy Education
- (2) Policy Interpretation
- (3) Policy implementation
- (4) Policy formulation

Codes :

- (A) (4), (2), (1), (3)
- (B) (1), (4), (2), (3)
- (C) (1), (2), (4), (3)
- (D) (2), (4), (3), (1)

39. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Elite Model
- (b) Systems Model
- (c) Neo-institutionalist model
- (d) Incremental model

List II

- (1) Concept of information theory
- (2) Preserve the status quo
- (3) Conservative tendency in policy making-decision
- (4) Four Arenas of Power

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(1)	(3)	(2)	(4)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(2)	(3)	(1)

38. सार्वजनिक धोरणाच्या टप्प्यांची क्रमानुसार मांडणी करा :

- (1) धोरण शिक्षण
- (2) धोरण अन्वयार्थ
- (3) धोरण अंमलबजावणी
- (4) धोरण निर्मिती

संकेतांक :

- (A) (4), (2), (1), (3)
- (B) (1), (4), (2), (3)
- (C) (1), (2), (4), (3)
- (D) (2), (4), (3), (1)

39. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) श्रेष्ठीजन प्रारूप
- (b) व्यवस्था प्रारूप
- (c) नव-संस्थावादी प्रारूप
- (d) अभिवृद्धीचे प्रारूप

सूची II

- (1) माहिती सिद्धांताची संकल्पना
- (2) यथास्थिती राखणे
- (3) धोरण निर्धारणातील रूढीवादी प्रवृत्ती
- (4) सत्तेची चार क्षेत्र

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(1)	(3)	(2)	(4)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(2)	(3)	(1)

JAN - 21318/III—B

40. Who is the first thinker to state the policy science concept in Political Science ?

- (A) Max Weber
- (B) John Wright
- (C) L.D. White
- (D) Harold Laswell

41. Strategic planning concentrates on

- (A) Extensive documentation
- (B) Decision-making
- (C) Fate of subunits
- (D) Planners

40. राज्यशास्त्रातील धोरणशास्त्र संकल्पनेबद्दल विचार मांडणारा हा पहिला विचारवंत आहे.

- (A) मॅक्स वेबर
- (B) जॉन राइट
- (C) एल.डी. व्हाईट
- (D) हेरॉल्ड लॉसवेल

41. व्यूहरचनात्मक नियोजनाच्या केंद्रबिंदू आहे.

- (A) व्यापक दस्तावेजीकरण
- (B) निर्णय निर्धारण
- (C) उपविभागांचे भविष्य
- (D) नियोजक

JAN - 21318/III—B

42. The President of India can appoint according to the Article 338 of the Constitution of India.

- (A) Union Public Service Commission
- (B) National Commission for Backward Classes
- (C) Minorities Commission
- (D) Scheduled Caste and Scheduled Tribes Commission

43. Who has said that “Directive Principles of State Policy stand for the greatest guarantee for a genuine democracy of India” ?

- (A) M.C. Setalwad
- (B) M.V. Pylee
- (C) Dr. B.R. Ambedkar
- (D) B.N. Rao

42. भारताचे राष्ट्रपती भारतीय संविधानाच्या कलम 338 अन्वये नेमू शकतात.

- (A) केंद्रीय लोक सेवा आयोग
- (B) मागासवर्गीयांसाठी राष्ट्रीय आयोग
- (C) अल्पसंख्याक आयोग
- (D) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती आयोग

43. “राज्याची मार्गदर्शक तत्वे म्हणजे भारतातल्या खऱ्याखऱ्या लोकशाहीसाठी सर्वात मोठी हमी होय”, असे कोणी म्हटले आहे ?

- (A) एम.सी. सेटलवाद
- (B) एम.व्ही. पायली
- (C) डॉ. बी.आर. आंबेडकर
- (D) बी.एन. राव

JAN - 21318/III—B

44. According to the Article of the Constitution of India, facilities to the Scheduled castes and Scheduled tribes are given for the term of ten years.

(A) 338

(B) 334

(C) 244

(D) 164

45. Since the enactment of Government of India Act 1935, this term has been generally referred to as

(A) OBC

(B) Scheduled Caste

(C) Women Empowerment

(D) Scheduled Caste and Tribe

44. भारतीय संविधानाच्या कलमानुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातींना दहा वर्षांसाठी सवलती दिल्या जातात.

(A) 338

(B) 334

(C) 244

(D) 164

45. गोव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया अॅक्ट, 1935 च्या निर्मितीपासून साधारणतः ही शब्दरचना वापरली जाते :

(A) ओबीसी

(B) अनुसूचित जाती

(C) महिला सक्षमीकरण

(D) अनुसूचित जाती आणि जमाती

JAN - 21318/III—B

46. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Protection of Civil Right Act
- (b) The Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities Act)
- (c) Maintenance and Welfare of Parents and Senior Citizens Act
- (d) National Commission for Backward Classes Act

List II

- (1) 1955
- (2) 1989
- (3) 1993
- (4) 2007

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(4)	(3)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(3)	(1)	(4)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

46. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) नागरी हक्क सुरक्षा अधिनियम
- (b) अनुसूचित जाती आणि जमाती (अत्याचार प्रतिबंध अधिनियम)
- (c) पालक आणि ज्येष्ठ नागरिक देखभाल आणि कल्याण अधिनियम
- (d) मागास वर्गासाठी राष्ट्रीय आयोग अधिनियम

सूची II

- (1) 1955
- (2) 1989
- (3) 1993
- (4) 2007

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(4)	(3)
(B)	(1)	(2)	(3)	(4)
(C)	(2)	(3)	(1)	(4)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

JAN - 21318/III—B

47. Most debated problem concerning Public Sector undertakings is :

- (A) Restructuring of PSEs
- (B) Disinvestment
- (C) Financial scarcity
- (D) Greater autonomy

48. The main reason for the limited success of the public enterprises in India are :

- (1) Over-capitalisation
- (2) Lack of autonomy due to faulty control
- (3) Unsound and non-rational price policy
- (4) Lower utilization of the production capacities

Codes :

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (3) and (4)
- (D) only (1)

47. सार्वजनिक उद्यमातील सर्वाधिक विवादित समस्या म्हणजे :

- (A) सार्वजनिक उपक्रमांची पुनर्रचना
- (B) निर्गुतवणूक
- (C) आर्थिक उणीव
- (D) अधिक स्वायत्तता

48. भारतातील सार्वजनिक उपक्रमांच्या मर्यादित यशाचे मुख्य कारण आहे :

- (1) आपले भांडवलीकरण
- (2) दोषयुक्त नियंत्रणामुळे स्वायत्ततेची उणीव
- (3) दुबळे आणि अतार्किक मूल्य धोरण
- (4) उत्पादन क्षमतांचा निम्न वापर

संकेतांक :

- (A) (1), (2), (3) आणि (4)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (3) आणि (4)
- (D) केवळ (1)

JAN - 21318/III—B

49. The concept of globalization is related with :

- (A) Single state centered market system
- (B) The growth of single unified world market
- (C) Geographical location of a firm
- (D) Foreign capitalist transactions

50. The term Local Self Government has been used in those countries which were :

- (A) Developing countries
- (B) Developed countries
- (C) Under the colonial rule
- (D) Poor countries

49. जागतिकीकरणाची संकल्पना याच्याशी संबंधित

आहे :

- (A) एकलराज्य केंद्री बाजार व्यवस्था
- (B) एकल जागतिक बाजाराची वाढ
- (C) संस्थेचे भौगोलिक स्थान
- (D) विदेशी भांडवली व्यवहार

50. स्थानिक स्वशासन ही परिभाषा त्या देशांमध्ये

वापरली जाते जे होते.

- (A) विकसनशील देश
- (B) विकसित देश
- (C) वसाहतीक साम्राज्यातील देश
- (D) गरीब देश

JAN - 21318/III—B

51. The 73rd Constitutional Amendment added a new schedule to the Indian Constitution, that is (A) 12th Schedule (B) 11th Schedule (C) 10th Schedule (D) 14th Schedule	51. 73व्या घटनादुरुस्तीन्वये घटनेत कोणते नवीन परिशिष्ट समाविष्ट करण्यात आले ? (A) 12वे परिशिष्ट (B) 11वे परिशिष्ट (C) 10वे परिशिष्ट (D) 14वे परिशिष्ट
52. The democratic decentralisation at the grass-roots level has been adversely affected because of : (A) Devolution of power (B) Local taxation (C) Procedural checks (D) Discretionary grants	52. स्थानिक पातळीवर विकेंद्रित लोकशाही प्रतिकूलपणे च्या कारणामुळे बाधित होते. (A) सत्तेचे हस्तांतरण (B) स्थानिक कर (C) प्रक्रियात्मक पडताळणी (D) विवेकाधीन अनुदान
53. Before 1947 the British Raj in India was (A) a regulatory administration (B) services administration (C) finance administration (D) welfare administration	53. 1947 पूर्वी भारतातील ब्रिटिश राज्यात होते. (A) नियामक प्रशासन (B) सेवा प्रशासन (C) वित्तीय प्रशासन (D) कल्याणकारी प्रशासन

JAN - 21318/III—B

54. What are the causes of urbanisation in India ?

- (1) Transportation facilities
- (2) Industrialisation
- (3) People's growing demands of luxurious living
- (4) Population explosion
- (5) Education facilities

Codes :

- (A) (1), (2), (3) and (4)
- (B) (2), (3) and (5)
- (C) (1), (2), (4) and (5)
- (D) (3), (4) and (5)

55. Which one of the following pair is *not* correctly matched ?

- (A) Community Development Programme : 1952
- (B) Ganga Kalyan Yojana : 2014
- (C) Indira Aawas Yojana : 1986
- (D) Integrated Rural Development Programme : 1978

54. भारतात शहरीकरणाची कोणती कारणे आहेत ?

- (1) दळणवळण सुविधा
- (2) औद्योगिकीकरण
- (3) लोकांची विलासी जीवनाची वाढती मागणी
- (4) जनसंख्या विस्फोट
- (5) शिक्षणाच्या सुविधा

संकेतांक :

- (A) (1), (2), (3) आणि (4)
- (B) (2), (3) आणि (5)
- (C) (1), (2), (4) आणि (5)
- (D) (3), (4) आणि (5)

55. खालीलपैकी कोणती जोडी योग्य जुळत नाही ?

- (A) सामुहिक विकास कार्यक्रम : 1952
- (B) गंगा कल्याण योजना : 2014
- (C) इंदिरा आवास योजना : 1986
- (D) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम : 1978

JAN - 21318/III—B

56. “Administration is politics since it must be responsive to the public interests,” is said by : (A) Wilson (B) Appleby (C) Waldo (D) Wiedner	56. “प्रशासन हे राजकारण आहे तरी ते जनहिताला जबाबदार असावे” असे कोणी म्हटले ? (A) विल्सन (B) ॲपलबी (C) वाल्डो (D) विडनर
57. The POSDCORB view is criticized because it ignores : (A) Managerial Techniques (B) Managerial Processes (C) Substance of the subject (D) Efficiency	57. पोस्डकॉर्ब दृष्टिकोनावर टीका केली जाते कारण : (A) व्यवस्थापकीय तंत्रे (B) व्यवस्थापकीय प्रक्रिया (C) विषयाचे सारतत्त्व (D) कार्यक्षमता
58. New Public Administration emphasizes on : (A) Organizational structure (B) Bureaucratic authority (C) Participatory processes (D) Value-free administration	58. नव लोकप्रशासन वर भर देते. (A) संघटनात्मक संरचना (B) नोकरशाही स्वायत्तता (C) सहभागी प्रक्रिया (D) मूल्यविरहीत प्रशासन

JAN - 21318/III—B

59. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) New Public Administration
- (b) Development Administration
- (c) Comparative Administration
- (d) Administrative Development

List II

- (1) Edward Weidner
- (2) Robert Dahl
- (3) Dwight Waldo
- (4) F.W. Riggs

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(1)	(2)	(3)	(4)
(D)	(2)	(4)	(1)	(3)

59. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) नव लोकप्रशासन
- (b) विकास प्रशासन
- (c) तुलनात्मक प्रशासन
- (d) प्रशासकीय विकास

सूची II

- (1) एडवर्ड वीडनर
- (2) रॉबर्ट ढाल
- (3) ड्वॉईट वाल्डो
- (4) एफ.डब्ल्यू. रिग्ज

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(3)	(1)	(4)	(2)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(1)	(2)	(3)	(4)
(D)	(2)	(4)	(1)	(3)

JAN - 21318/III—B

60. In which of the following is *not* common in public and private administrations ?

- (A) Filing
- (B) Managerial techniques
- (C) Scope and complexity
- (D) Accounting

61. Which one of the following elements is ignored by the classical theory ?

- (A) Formal structure
- (B) Managerial techniques
- (C) Informal patterns
- (D) Principles of organisation

60. खालीलपैकी कोणते लोकप्रशासन आणि खाजगी प्रशासनात सारखे नाही ?

- (A) नस्तीकरण
- (B) व्यवस्थापकीय तंत्रे
- (C) व्याप्ती आणि जटिलता
- (D) लेखांकन

61. खालीलपैकी कोणते तत्त्व पारंपरिक सिद्धांताद्वारे उपेक्षित आहे ?

- (A) औपचारिक संरचना
- (B) व्यवस्थापकीय तंत्रे
- (C) अनौपचारिक पद्धती
- (D) संघटनेची तत्वे

JAN - 21318/III—B

62. **Assertion (A)** : There cannot be an organisation without hierarchy.

Reason (R) : Organisation involves a group of people amongst whom work is divided.

Answer the question using the codes given below :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

63. The principle of unity of command was rejected by :

- (1) F.W. Taylor
- (2) Seclor Hudson
- (3) J.D. Millet
- (4) Herbert Simon

Codes :

- (A) (1), (3) and (4)
- (B) (1) and (4)
- (C) (1), (2) and (3)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

62. **विधान (A)** : अधिकार परंपरेशिवाय संघटना असू शकत नाही.

कारण (R) : संघटना हा असा मानवी गट आहे की ज्यामध्ये कामाची विभागणी केली जाते.

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

63. आज्ञेची एकता हे तत्त्व खालीलपैकी कोणी नाकारले ?

- (1) एफ.डब्ल्यू. टेलर
- (2) सेक्लर हडसन
- (3) जे.डी. मिलेट
- (4) हर्बर्ट सायमन

संकेतांक :

- (A) (1), (3) आणि (4)
- (B) (1) आणि (4)
- (C) (1), (2) आणि (3)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

JAN - 21318/III—B

64. The most important means of co-ordination is :

- (A) Hierarchy
- (B) Consultation
- (C) Planning
- (D) Centralised Housekeeping Agency

65. The essence of scalar principle is :

- (A) Unity of Command
- (B) Span of Control
- (C) Communication
- (D) Co-ordination

64. समन्वयाचे सर्वात महत्त्वपूर्ण साधन कोणते

आहे ?

- (A) पदसोपान
- (B) सल्लामसलत
- (C) नियोजन
- (D) केंद्रिभूत गृहपालन अभिकरण

65. शृंखला तत्त्वाचा गाभा हा आहे.

- (A) आज्ञेची एकता
- (B) नियंत्रण कक्षा
- (C) संसूचन
- (D) समन्वय

JAN - 21318/III—B

66. Match the List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

- (a) Chester Barnard
- (b) Henry Fayol
- (c) Herbert Simon
- (d) Chris Argyris

List II

- (1) Organisation and Innovation
- (2) Zone of indifference
- (3) Gangplank
- (4) Bounded rationality

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

66. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) चेस्टर बर्नार्ड
- (b) हेन्री फेयॉल
- (c) हर्बर्ट सायमन
- (d) क्रिस अर्गरीस

सूची II

- (1) संगठन आणि नाविण्यपूर्णता
- (2) उदासिनतेचे क्षेत्र
- (3) गँगप्लॅन्क
- (4) सिमित तार्किकता

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(3)	(4)	(1)	(2)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

JAN - 21318/III—B

67. Find the odd one out :

- (A) Human relations theory
- (B) Structural theory
- (C) Socio-economic theory
- (D) Humanistic theory

68. Highly coordinated centralised administrative system is attributed to :

- (A) USA
- (B) UK
- (C) India
- (D) UK and India

69. The 'Gangplank' refers to :

- (A) Discipline
- (B) Initiative
- (C) Equity
- (D) Level jumping

67. निम्नलिखितांतून एक विसंगत ओळखा :

- (A) मानव संबंध सिद्धांत
- (B) संरचनात्मक सिद्धांत
- (C) सामाजिक-आर्थिक सिद्धांत
- (D) मानवतावादी सिद्धांत

68. अत्याधिक समन्वयन केंद्रिभूत प्रशासकीय व्यवस्थेचा संबंध खालीलपैकी शी आहे.

- (A) संयुक्त राज्य अमेरिका (यु.एस.ए.)
- (B) ग्रेट ब्रिटन (युके)
- (C) भारत
- (D) ब्रिटन आणि भारत (युके आणि भारत)

69. 'गँगप्लॅन्क' याच्याशी संबंधित आहे :

- (A) शिस्त
- (B) पुढाकार
- (C) समता
- (D) स्तर लांघन

JAN - 21318/III—B

70. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Frederick Taylor
- (b) Abraham Maslow
- (c) Chris Argyris
- (d) Frederick Herzberg

List II

- (1) Management by Integration and self-control
- (2) Two-factor theory
- (3) Reward theory
- (4) Need theory

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(4)	(2)	(3)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(2)	(1)	(3)	(4)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

70. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) फ्रेडरीक टेलर
- (b) अब्राहम मास्लो
- (c) क्रिस अर्गारिस
- (d) फ्रेडरिक हर्जबर्ग

सूची II

- (1) एकात्मीकरण व स्वयंनियंत्रणाधारित व्यवस्थापन
- (2) द्विघटक सिद्धांत
- (3) पारितोषिक सिद्धांत
- (4) गरजा सिद्धांत

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(4)	(2)	(3)
(B)	(3)	(4)	(1)	(2)
(C)	(2)	(1)	(3)	(4)
(D)	(4)	(3)	(1)	(2)

JAN - 21318/III—B

71. Which is the last step of Prismatic society ?

- (A) Neo-Prismatic
- (B) Ortho-Prismatic
- (C) Eo-Prismatic
- (D) Bio-Prismatic

72. Who said, 'British Constitution is a child of Wisdom and Chance' ?

- (A) Litton Strechy
- (B) Margaret Thatcher
- (C) Winston Churchill
- (D) Edward Dicey

73. "Differentiation and integration are two key elements in the process of development" is the assumption of :

- (A) Classical theory
- (B) Neo-classical theory
- (C) Ecological theory
- (D) Incremental theory

71. लोलकीय समाजाची अंतिम पायरी कोणती आहे ?

- (A) नेवो-लोलकीय
- (B) आर्थो-लोलकीय
- (C) इवो-लोलकीय
- (D) बायो-लोलकीय

72. 'ब्रिटीश राज्यघटना ही शहाणपण आणि संधीचे अपत्य आहे' असे कोणी म्हटले आहे ?

- (A) लिटन स्ट्रेची
- (B) मार्गरेट थॅचर
- (C) विन्स्टन चर्चिल
- (D) एडवर्ड डायसी

73. 'विलगीकरण आणि एकीकरण हे विकास प्रक्रियेचे दोन प्रमुख घटक आहेत' अशी ची मान्यता आहे.

- (A) अभिजात सिद्धांत
- (B) नव-अभिजात सिद्धांत
- (C) पर्यावरणीय सिद्धांत
- (D) अभिवृद्धी सिद्धांत

JAN - 21318/III—B

74. Pay fixation in UK is done on the basis of :

- (A) Index Number System
- (B) Increased Productivity Index
- (C) Performance rating
- (D) Priestley formula

75. Which one of the following is the US President's principal staff agency in fiscal, legislative and administrative management ?

- (A) The Executive Office
- (B) Office of Management and Budgeting
- (C) White House Office
- (D) Office of Administration

74. यू.के. (इंग्लंड) मधील वेतन निश्चिती ही च्या आधारे केली जाते.

- (A) सूची क्रमांक पद्धती
- (B) उत्पादकता वाढ सूची
- (C) निष्पादकता मानांकन
- (D) प्रीसले फॉर्मूला

75. राजकोषीय, वैधानिक आणि प्रशासकीय व्यवस्थापनात अमेरिकन (यू.एस.) राष्ट्राध्यक्षाची खालीलपैकी अधिकरण कार्यरत असते :

- (A) कार्यकारी कार्यालय
- (B) व्यवस्थापन आणि अंदाजपत्रकीय कार्यालये
- (C) व्हाईट हाऊस कार्यालय
- (D) प्रशासकीय कार्यालय

JAN - 21318/III—B

ROUGH WORK

prepp
Your Personal Exam Guide